

Postupy před zahájením řízení
Zahájení a průběh správního řízení
Podklady pro vydání rozhodnutí

Anna Chamráthová

Postup před zahájením řízení

- Postupy, které bezprostředně přechází řízení
- Určují, zda vůbec řízení konat a zajišťují, že jeho konání nebude zmařeno ještě než začne

- Podněty
- Odložení věci
- Podání vysvětlení
- Zajištění důkazu
- Předběžná informace

Zahájení

- Zahájení řízení o žádosti
- Zahájení řízení z moci úřední

Podnět

- Podání obsahující **informaci**, která by mohla **odůvodnit zahájení řízení z moci úřední**
- Povinnost SO je přijímat
≠ zahájení řízení!
- I anonymní
- Povinnost na požádání podatele sdělit, jak s ním bylo naloženo (popř. rovnou mu poslat oznámení o zahájení řízení)

Podmínění podání podnětu poplatkem

Problémem ... je následek nezaplacení poplatku z hlediska povinnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zahájit řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední ... Zákon totiž na jedné straně předpokládá, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude zkoumat všechny rozhodné okolnosti, jež by mohly odůvodňovat zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední, na straně druhé však vylučuje, aby se za tímto účelem zabýval těmi podněty, u nichž nedošlo k zaplacení poplatku. ... Zaplacením poplatku je tak podmíněn postup správního úřadu i v případě, kdy je tento povinen zahájit řízení z úřední povinnosti. **Platí přitom, že stát nemá vybírat zvláštní poplatek za to, aby konal tam, kde je k tomu zákonem povinován.**

Nález ÚS z 30. 10. 2019, Pl. ÚS 7/19

Odložení věci

- V řízení o žádosti – **není zahájeno** a SO věc usnesením odloží
- Úkon zjevně není žádostí
- Nelze zjistit, kdo úkon činil
- Neexistuje věcně příslušný SO

Vysvětlení

- Pomocí něj SO **prověřuje, zda je důvod zahájit řízení** (*popř. na základě zvláštního zákona určuje rozsah předpokládaných podkladů pro rozhodnutí*)
- Pokud nelze zjistit jinak
- **Povinnost podat**
 - předvolání a předvedení
 - Pořádková pokuta až 5000,-
 - Odepření – zákaz výslechu, odepření součinnosti při dokazování
- **Záznam, nelze použít jako důkaz**

Zajištění důkazu

- **důvodná obava**, že později jej **nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi**
- +
 - **důvodný předpoklad**, že provedení tohoto důkazu může **podstatně ovlivnit řešení otázky**, která bude předmětem rozhodování
- Nutná přítomnost možné oprávněné úřední osoby
- **Právo být přítomen** budoucích účastníků
- *protokol*

Předběžná informace

- zda lze určitý záměr **uskutečnit jen za předpokladu vydání rozhodnutí nebo podmiňujícího úkonu**
- **podle jakých hledisek bude posuzovat žádost** o vydání rozhodnutí nebo podmiňujícího úkonu
- **za jakých předpokladů lze žádosti vyhovět**

- SO příslušný vydat rozhodnutí nebo podmiňující úkon
- Povoluje to zvláštní zákon
- I po zahájení řízení
- **Platnost**
 - Lze omezit SO
 - Změna právní úpravy
 - Změna okolnosti
 - Vadné údaje v žádosti – od počátku

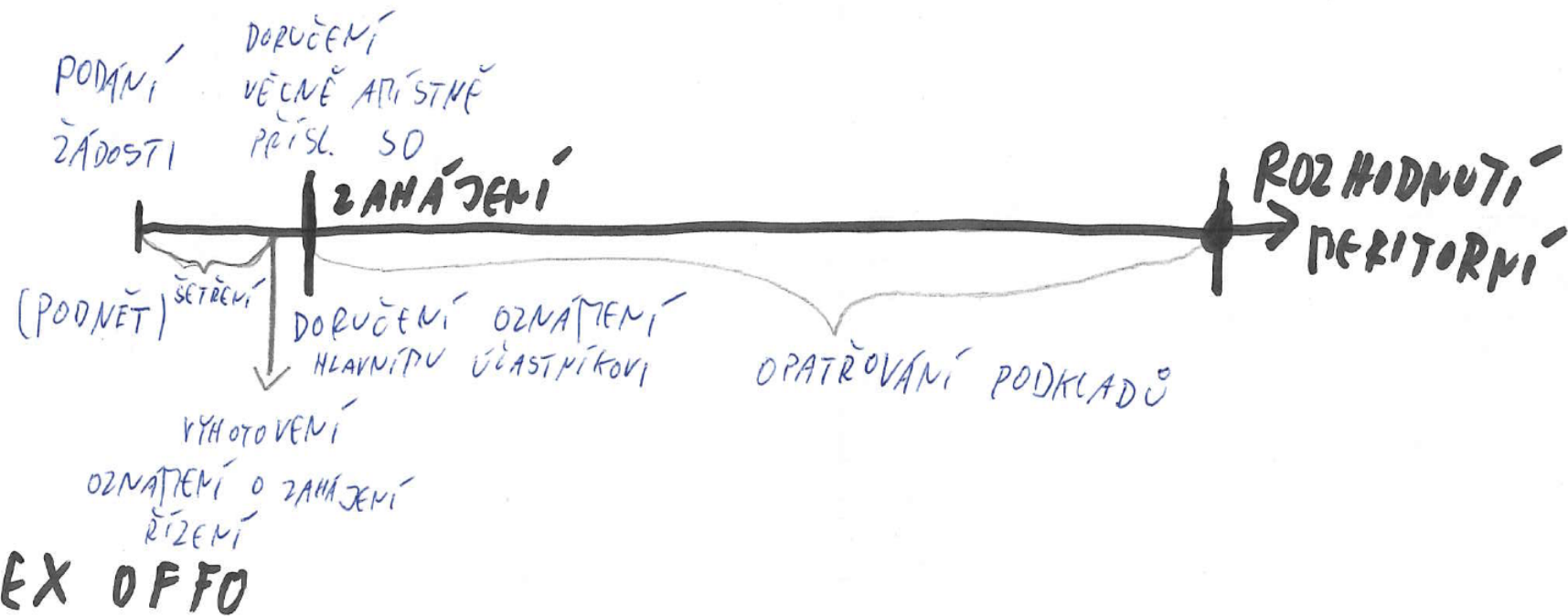
Zahájení řízení o žádosti

- Dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, **došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.**
- *Společná žádost – poslední z žadatelů*
- Zjevně právně nepřípustnou žádost správní orgán usnesením **zastaví** (≠ odložení věci!)

Zahájení řízení z moci úřední

- Dnem, kdy správní orgán **oznámil zahájení řízení účastníkovi hlavnímu** (§ 27 odst. 1).
- **Náležitosti:** označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.
- *Více hlavních účastníků - oznámení prvnímú z nich.*

ŽÁDOST

Postup po zahájení - § 47

- SO musí uvědomit všechny jemu známé účastníky
- Tato povinnost trvá po celou dobu řízení – musí uvědomit i ty, co se stali účastníky až v průběhu řízení
- Řízení o žádosti - ?

Žádost - náležitosti

- obecné náležitosti podání podle § 37 odst. 2 SŘ
- musí z ní být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá,
- žadatel je dále povinen označit další jemu známé účastníky.
- Náležitosti stanovené zvláštními zákony.

Návrh na přiznání stipendia podle směrnice č. 1/2015

Právnická fakulta MU
děkan
Veveří 70
Brno
611 80

Právnická fakulta MU
Datum/Čas:
Č. j./E. č.: 5.6.2018
Počet listů dokumentu:
Počet příloh a listů/sv.:
Počet a druh nelist. příloh:/.....

Na základě čl. 7 směrnice č. 1/2015, kterou se vyhlašuje stipendijní program na podporu projektových aktivit studentů Právnické fakulty žádám tímto o udělení stipendia ve výši Kč k pokrytí nákladů spojených s účastí na níže uvedené akci.

Jméno a příjmení žadatele: Anna Chamráthová..... UČO 378809.....

Označení vědeckovýzkumného projektu: Pravidla činnosti vztahující se na veřejného ochránce práv

Účast na odborném setkání kateder a pracoviště oboru:

Druh a výše vynaložených nákladů¹ za vědeckovýzkumný projekt/odborné setkání kateder²

Poplatek za účast na konferenci Olomoucké právnické dny, pořádané Univerzitou Palackého v Olomouci ve dnech 24.-25.5.2018, spojeno s prezentací příspěvku s názvem Problematické aspekty výkonu působnosti veřejného ochránce práv svěřených mu ke dni 1. 1. 2018...1290,-

Doprava na konferenci...79,-

Výše požadovaného stipendia: 1369,-

V Brně dne 28.5.2018.....

Podpis žadatele... Anna Chamráthová

Vyjádření školitele, jeho jméno a podpis:..... Proklusim Ag Kva

¹ K návrhu připojte originály dokladů prokazujících uhrazení a potvrzení o účasti.

Žádost - vady

- Absence předepsaných náležitostí/jiné vady - SO pomůže **odstranit na místě nebo vyzve k jejich odstranění**, poskytne k tomu **přiměřenou lhůtu** a poučí o **následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě**; současně může řízení **přerušit**
- Zjevná právní nepřípustnost
- Důsledkem **neodstranění** je zastavení řízení

Dispozice se žádostí

- **Zúžení/zpětvzetí**
- I **bez souhlasu správního orgánu**.
- **POZOR** – zpětvzetí žádosti **v případě více žadatelů** - musí se zpětvzetím souhlasit všichni.

Překážky řízení

- **Litispence** - zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu. (*pokud k tomu dojde, bude zastaveno*)
- **Rei iudicatae** (administratae) - přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou

Přerušeni řízení

- je na místě v případě překážky dočasně bránící vydání rozhodnutí, a to na dobu nezbytně nutnou, po jejím odpadnutí řízení pokračuje
- během přerušeni neběží lhůta k vydání rozhodnutí, činí se jen úkony k odstranění překážky
- správní orgán MŮŽE řízení (usnesením) přerušit (= **fakultativní přerušeni**)
 - současně s výzvou k odstranění nedostatků žádosti
 - současně s výzvou k zaplacení správního poplatku
 - probíhá-li řízení o předběžné otázce nebo ho lze
 - do doby ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému účastníkovi
 - v řízení z moci úřední na požádání účastníka (*pokud to není v rozporu s veřejným zájmem, souhlasí s tím hlavní účastníci a jedná se o důležité důvody*)
 - z dalších důvodů stanovených zákonem
- **MUSÍ přerušit** (= **obligatorní přerušeni**) v řízení o žádosti na požádání žadatele
(*dále – v případě řízení s předstihem žádosti*)

Předběžná otázka

= **Otázka, o níž nepřísluší rozhodnout správnímu orgánu, který rozhoduje o věci a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto**

- správní orgán:

a) může dát podnět k zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci (*občas povinnost*)

b) může vyzvat účastníka, popřípadě jinou osobu, aby podala žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci ve lhůtě určené SO

c) může si o ní učinit **úsudek sám, s výjimkou:**

- byl spáchán trestný čin, přešupek nebo jiný správní delikt
- kdo za jmenované delikty odpovídá
- otázek osobního stavu

Zastavení řízení

- je na místě, **nelze-li již v řízení pokračovat**
- správní orgán **MUSÍ** (usnesením) řízení zastavit, jestliže
 - žadatel vzal svou žádost zpět
 - byla podána žádost zjevně právně nepřipustná
 - žadatel v určené lhůtě neodstranil podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení,
 - žadatel ve stanovené lhůtě nezaplatil správní poplatek, k jehož zaplacení byl v řízení povinen,
 - nastala překážka litispendence
 - žadatel nebo ten, o kom je rozhodováno, zemřel anebo zanikla-li věc nebo právo, kt. se řízení týká
 - z dalších důvodů stanovených zákonem

Podklady pro vydání rozhodnutí ≠ důkazy!

- **Závazné** (závazná stanoviska dotčených orgánů)
- **Nezávazné** – podléhají **zásadě volného hodnocení důkazů** (vs. *legální teorie průvodní=důkazní*)
- **návrhy účastníků**
- **důkazy** - všechny důkazní prostředky, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy
- skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti
- podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci
- skutečnosti obecně známé = **notoriety**

Opatřování podkladů

- opatřuje správní orgán (*oslabeno u tzv. sporného řízení a řízení o určení právního vztahu*) = **zásada vyšetřovací**
- účastníci musí označit důkazy na podporu svých tvrzení (**povinnost důkazní**)
x
správní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu + zásada materiální pravdy
- v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen **i bez návrhu** zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící **ve prospěch i v neprospěch** toho, komu má být povinnost uložena

Dokazování

- **Důkazy v SŘ upravené** – listiny (veřejné a soukromé), ohledání, svědci, znalecké posudky
- **Důkazy v SŘ neupravené** - všechny důkazní prostředky, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které **nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy** (např. odposlechy)
- **Volné hodnocení důkazů:**

Hodnocení důkazů podle vlastního uvážení správního orgánu je myšlenkovou úvahou, při které usuzující přijímá jedno tvrzení a odmítá jiné, přičemž se opírá o logické, systematické, historické, pravděpodobnostní, věrohodnostní atp. úsudky, které zmiňuje v odůvodnění svého rozhodnutí. Takovýmto hodnocením však není, jestliže správní orgán jeden důkaz pouze přijal a protichůdný pouze jako nevěrohodný odmítl, aniž by zároveň vyložil, proč tak učinil, když navíc nevyužil možnosti provést ke sporné skutečnosti další dostupné důkazy. (Rozsudek VS Praha ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. 9 A 561/94, č. 270/1998 SoJ-Spr)

Provádění důkazů

- Účastníci jsou **povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení**. Správní orgán **není návrhy účastníků vázán**, vždy však provede **důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci** (*§ 68 odst. 4 – v odůvodnění je nutné uvést, jak se SO vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*).
- Zásadně se provádí při ústním jednání.
- O provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení.

Koncentrace řízení

- § 36 odst. 1 - „Nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhopat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.“
- ve spojení s § 82 odst. 4 (odvolací řízení) – k novým skutečnostem se přihlédne, jen nemohly-li být uplatněny dříve
- „zásada koncentrace řízení dle § 82 odst. 4 správního řádu vychází z toho, že **správní řízení se má zásadně odehrávat před správním orgánem I. stupně**. Jedná se o procesní institut, který je součástí komplexu práv a povinností účastníka řízení a povinností správního orgánu v řízení v prvním stupni. Pro rozhodování správního orgánu v prvním stupni je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí. V řízení zahájeném na návrh účastníka je tak tvrzení účastníka určující pro vymezení správním orgánem posuzovaného skutkového stavu, a proto je okamžik koncentrace řízení dán vydáním rozhodnutí.“
(rozhodnutí ze dne 12. 8. 2016, čj. 10 A 104/2016 - 21)

Důkaz svědeckou výpovědí

- Každý, kdo není účastníkem, je povinen vypovídat jako svědek; musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet.
- **Zákaz výslechu svědka** – utajované informace, zákonem uložená nebo chráněná **povinnost mlčenlivosti**.
Možnost zproštění.
- **Odepření výpovědi** - nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt sobě nebo osobě blízké.
- **Poučení**
- ≠ výslech účastníka

Důkaz listinou

- **Možnost odepření** z důvodů, pro které nesmí být svědek vyslechnut nebo pro které je svědek oprávněn výpověď odepřít.
- **Veřejné listiny** - listiny vydané soudy České republiky nebo jinými orgány, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, potvrzují i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.

Důkaz ohledáním

- **Povinnost předložit nebo strpět ohledání věci na místě**
- **možnost odepření** z důvodů, pro které nesmí být svědek vyslechnut nebo pro které je svědek oprávněn výpověď odepřít.

Důkaz znaleckým posudkem

- Rozhodnutí závisí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu
- Posudek je nutné vypracovat písemně a ve lhůtě k tomu určené (*znalce lze také vyslechnout*)

Ústní jednání - § 49

- v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné
- **Neveřejné** vs. výjimky (může se týkat i jen části ústního jednání)

a) zákon

b) určí tak správní orgán

c) požádá o to hlavní účastník a nemůže tím být způsobena újma ostatním účastníkům

(v případech b) a c) nutné dbát na ochranu utajovaných informací a na ochranu práv účastníků, zejména práva na ochranu osobnosti, jakož i na ochranu mravnosti – *vyloučení nezletilých osob*).

- právo účastníků na účast

Zajištění účelu a průběhu řízení

- Předvolání
- Předvedení
- Předběžné opatření
- Pořádková pokuta
- Vykázání z místa konání úkonu
- Záruka za splnění povinnosti (pozor, upravena v části III SŘ!)

Předvolání

- nutná **osobní účast**
- písemné do vl. rukou s dostatečným předstihem
- obsah předvolání - kdo, kdy, kam a proč se má dostavit
- poučení - **následky nedostavení se** (*možnost předvedení*)
- **omluva** – závažné důvody

Předvedení

- účastník nebo svědek
- bez omluvy se nedostaví
- usnesení - písemné – doručuje se provádějícím orgánům
- PČR, jiný ozbrojený sbor

Předběžné opatření

- z moci úřední nebo na požádání účastníka
- před skončením řízení
- **nutnost zatímně upravit poměry účastníků, nebo je-li obava, že by bylo ohroženo provedení exekuce**
- lze účastníkovi nebo jiné osobě přikázat, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl, anebo zajistit věc, která může sloužit jako důkazní prostředek, nebo věc, která může být předmětem exekuce.

Předběžné opatření II

- Vydává se **rozhodnutím**
- Lhůta - do **10 dnů** od žádosti účastníka
- Rozhodnutí se oznamuje jen tomu, koho se týká, popřípadě též jinému účastníkovi, který o jeho vydání požádal.
- Odvolání proti rozhodnutí o nařízení předběžného opatření **nemá odkladný účinek**; může je podat pouze účastník, kterému se rozhodnutí oznamuje.
- Povinnost věc vydat, popř. odnětí – protokol, potvrzení o odnětí věci
- **Zrušení** rozhodnutím bezodkladně poté, co pomine důvod, pro který bylo nařízeno.

Pořádková pokuta

- Tomu, kdo **v řízení závažně ztěžuje jeho postup** tím, že
 - a) se bez náležité omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu,
 - b) navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, nebo
 - c) neuposlechne pokynu úřední osoby.
- Tomu, kdo učiní **hrubě urážlivé podání**.
- Ukládána **rozhodnutím** – může být první úkon v řízení; lze novým rozhodnutím v závislosti na chování osoby **prominout/snížit**
- Max. 50.000,- (tak, aby nebyla v hrubém nepoměru k závažnosti následku a k významu předmětu řízení) – *lze i opakovaně!*
- Odvolání má vždy odkladný účinek

Vykázání z místa konání úkonu

- Kdo nepřístojným chováním ruší pořádek při ústním jednání nebo ohledání na místě, popřípadě při jiném úkonu.
- Usnesení se vyhlašuje ústně.
- Poučení o následcích neuposlechnutí.
- Vykázání vynucují tytéž orgány, které provádějí předvedení – PČR, jiný ozbrojený sbor.
- Jestliže úkon není uskutečňován v úředních místnostech správního orgánu, **nelze z místa úkonu vykázat osobu, která má vlastnické či užívací právo k prostoru, kde se úkon koná.**